

О.П. Коломійчук, В.В. Новицький (Інститут математики НАН України, Київ)

Застосування другого методу Ляпунова для побудови спостережника майже консервативної динамічної системи

Розглянуто модель лінійної стаціонарної майже консервативної керованої та спостережної динамічної системи

$$\begin{aligned}\dot{x} &= (A_0 + \varepsilon A_1)x + Bu, \quad x(t_0) = x_0, \\ y &= \varepsilon Cx.\end{aligned}\tag{1}$$

де t_0 – початковий момент часу, $x(t) \in \mathbb{R}_{2n}$ – вектор стану, $A_0 = -A_0^T \in \mathbb{R}_{2n \times 2n}$ – кососиметрична невідроджена матриця, $A_1 \in \mathbb{R}_{2n \times 2n}$ – матриця збурення, $u(x) \in \mathbb{R}_m$ – вектор керування, $B \in \mathbb{R}_{2n \times m}$ – матриця при керуванні, $\varepsilon > 0$ – малий параметр, $y \in \mathbb{R}_l$ – вихідний сигнал об'єкта, $C \in \mathbb{R}_{l \times 2n}$.

Для (1) використана модель спостережника, наведена в [1]

$$\dot{\hat{x}} = (A_0 + \varepsilon A_1)\hat{x} + Bu + K[y - \varepsilon C\hat{x}],\tag{2}$$

де $\hat{x} \in \mathbb{R}_{2n}$ – оцінка вектора стану.

Для знаходження матриці підсилення K застосовано підхід [2] який ґрунтується на другому методі Ляпунова і дає можливість побудувати цю матрицю таким чином щоб спостережник (2) був асимптотично стійким.

У зв'язку зі специфікою, яка притаманна моделям майже консервативних систем, алгоритм побудови функції Ляпунова, а значить і спостережника, значно спрощується і дає можливість аналітично отримати відповідні результати.

- [1] Квасернак Х. Линейные оптимальные системы управления. — М.: Мир, 1977. — 650 с.
  - [2] Новицький В.В. Рівняння Ляпунова для майже консервативних систем. — К.: 2004. — 33 с. —(Препр., НАН України. Ін-т математики; 2004.7.)
  - [3] Новицький В.В. Коломійчук О.П. Спостережники майже консервативних динамічних систем. // Dynamical system modelling and stability investigation: International Conference, may 27-29, Kyiv, 2009. с. 304.
-